

A 2016-OS REGIONÁLIS REFORM FRANCIAORSZÁGBAN

TŐKÉS TIBOR¹ – MÁRKUS ÁDÁM² – GÁLL JÓZSEF MIHÁLY³ –
ERDEY LÁSZLÓ⁴

¹PhD, egyetemi adjunktus, Debreceni Egyetem, Gazdaságtudományi Kar,
Világ gazdasági és Nemzetközi Kapcsolatok Intézet
e-mail: tokes.tibor@econ.unideb.hu

²egyetemi tanársegéd, Debreceni Egyetem, Gazdaságtudományi Kar,
Világ gazdasági és Nemzetközi Kapcsolatok Intézet
e-mail: markus.adam@econ.unideb.hu

³PhD, egyetemi docens, tanszékvezető, Debreceni Egyetem,
Informatikai Kar, Alkalmazott Matematika és Valószínűség számítás Tanszék
e-mail: gall.jozsef@inf.unideb.hu

⁴PhD, egyetemi docens, intézetigazgató, Debreceni Egyetem,
Gazdaságtudományi Kar, Világ gazdasági és Nemzetközi Kapcsolatok Intézet
e-mail: erdey.laszlo@econ.unideb.hu

A tanulmányban ismertetésre kerül a francia regionális rendszer kialakítása és fejlődése, mely története során számos átalakuláson ment keresztül. A regionalizáció gondolata már a francia forradalmat követően felbukkant. A régiók újabb megjelenésére csak a XX. század elején kerülhetett sor. Az 1982-es reform kisebb változtatásokkal fennmaradt, egészen 2016-ig. A tanulmány a korábbi folyamatok mellett a legutóbbi, 2016-os regionális reformot mutatja be, melynek során a régiók megnövelték jelentőségüket, illetve megerősítették a közigazgatásban betöltött szerepüket.

Kulcsszavak: Franciaország, francia régiók, regionális reform, decentralizáció, III. Decentralizációs Reformcsomag

ABSTRACT

Дослідження присвячене виникненню та розвитку французької регіональної системи, яка протягом своєї історії зазнала багатьох перетворень. Ідея регіоналізації виникла вже після Французької революції. Однак оновлена концепція регіонів почала свій розвиток лише на початку XX століття. Реформа 1982 року з незначними уточненнями та змінами проіснувала аж до 2016 року. Окрім історичних процесів, дослідження розкриває суть регіональної реформи 2016 року, завдяки якій підвищилась роль та значення регіонів у державному управлінні.

Ключові слова: Франція, французькі регіони, регіональна реформа, децентралізація, III Пакет децентралізаційних реформ

A tervezési-statisztikai régió az Európai Unió regionális politikájának kulcsszintje. A régió területfejlesztésben betöltött szerepe napjainkban is megkérdőjelezhetetlen Európában. A *Közösség regionális politikájának* fontos eleme Európa és az európai régiók versenyképessé-

gének erősítése, ez alól a magyar régiók sem kivételek (Fenyves–Tarnóczy–Bács 2016).¹ Az elmúlt negyed században hazánkban is igyekeztek kialakítani egy, az európai normáknak

¹ Lásd még: Tarnóczy–Bács–Böcskei–Fenyves (2017), illetve Máté–Fenyves (2016).

megfelelő regionális politikát és területfejlesztést. A magyar rendszer fejlődésére kétség kívül hatással voltak nyugat-európai példák, ezek közül kiemelkedett Franciaország, mely a területfejlesztés és a regionalizáció kérdésében a XX. század második felében hasonló problémákkal nézett szembe, mint Magyarország. Éppen ezért a francia regionális rendszer fejlődésének ismerete hasznos mind hazánk, mind Közép-Európa országai számára. 2016-ban a francia rendszer történetének egyik legjelentősebb átalakulásán ment keresztül, melynek célja a francia régiók versenyképességének és hatékonyságának növelése.

2016. január 1-től Franciaországban a regionális rendszer átalakult. Ez az átalakulás a betetőzése volt egy 1982-ben indult folyamatnak. A régiók szükségességének kérdése végigkísérte Franciaország modern történelmét, ám maga a regionalizáció csak az 1960-as évektől kapott igazi lendületet.

Már a francia forradalom által kialakított megyerendszer működésének első időszakában felvetődött a régiók hasznosságának kérdése, de ekkor egy regionális rendszer kialakításában az Ancien Régime tartományainak reneszánszát látták, illetve a központi kormányzat sem volt érdekelt a megyéknél nagyobb területi-közigazgatási vagy tervezési egységek kialakításában, mivel a megyék a központi hatalom eszközeiként funkcionáltak. Az 1850-es évektől számos kutató foglalkozott az ország regionalizálásának kérdésével (A. Comte 1854; F. Le Play 1864; C. Brun 1900; P. Vidal de la Blache 1910; H. Hauser 1919; M. Debré 1946; J. F. Gravier 1949). A francia kormányok egészen a két világháború közötti időszakig nem tettek lépéseket az ország regionalizálására. A jakobinus, majd a napóleoni időszak a francia állam újabb centralizációját hozta, ennek okán a prefektusi rendszer kiépítésével megerősítették a központi kormányzat jelenlétét a közigazgatásban. A megyébe küldött prefektusok irányító, felügyelő szerepköre biztosította a

megyerendszer állékonyságát. Ettől az időszaktól kezdődően a prefektusok által vezetett és így a központi kormányzat által felügyelt megyerendszer a központi hatalom eszköze hatalma gyakorlására (Tökés 2018a). A kérdésben változást csak a modern területfejlesztés és a tervezési régió megjelenése hozott. E regionalizáció is elsősorban gazdasági szükségességéből, mintsem politikai akaratból táplálkozott.

A két világháború között több regionális fölosztás is született (1922, 1930, 1938), ám alapjaiban mind visszanyúlik a P. Vidal de la Blache regionalizálási tervéből kialakított H. Hauser és É. Clémentel által létrehozott 1919-es Clémentel Régiókhoz (Dayries–Dayries 1982). Ennek a változásnak köszönhetően a második világháború után a régió egyre nagyobb szerepet kapott a gazdasági tervezésben és a gazdaságfejlesztésben. Ebben nem kis szerepe volt a J. Monnet vezette 1946-ban létrejött Tervhivatalnak, az E. Claudius-Petit 1957-ben létrehozott Újjáépítési és Urbanisztikai Minisztériumának (Claudius-Petit 1950) és az 1963-tól megszülető DATAR-nak azaz a Területfejlesztési és Regionális Tevékenységet Irányító Központnak (Lacour–Delamarre 2010, 2015). C. de Gaulle 1969-ben egy reformtervezetet bocsátott népszavazásra, mely a régiókat valódi közigazgatási egységgé emelte volna, és a régiók területi hatósági jogkört kaptak volna. Gazdasági, szociális és kulturális területen és a területfejlesztésben jelentős döntési jogosítványokkal bővült volna a regionális hatáskörblokk. A reformterv 46,83% támogató szavazatot kapott, így elbukott. A vereség hatására, valamint egyéb belpolitikai okok miatt De Gaulle lemondott. A következő elnökválasztáson G. Pompidou győzött, aki jelentős lépéseket tett a decentralizáció folytatására. 1970-ben az addig Provence Côte d’Azur régió részét képező Korkikát önálló régióvá alakították, ám a francia regionális rendszerben e lépésen kívül nem történt jelentős változás egészen 1972-ig. Ekkor G. Pompidou elnöksége alatt az 1972.

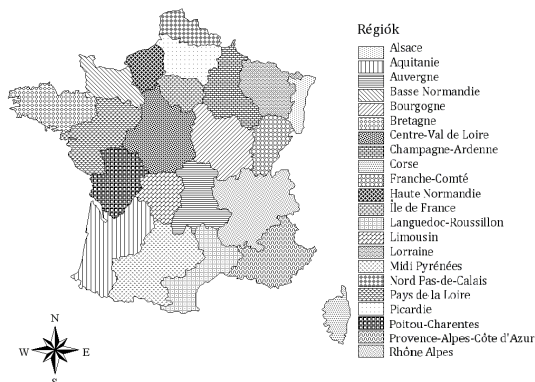
július 5-i törvénynek köszönhetően a régió közigazgatási státust kapott, így jogi személyiségre vált, ám ennek ellenére csak a gazdasági és területfejlesztési kérdésekbe volt beleszólása. A régió annak köszönhetően, hogy képviselőit nem közvetlenül választják, hanem delegálják, még súlytalan maradt, így sem eszköze, sem elégséges anyagi forrása nem volt a rá szabott feladatok ellátásához. A régiók eredményességét és sikerességét mérsékelte, illetve cselekvési lehetőségeiket behatárolta az, hogy ebben az időszakban a területfejlesztéssel kapcsolatos szabályokat központilag határozták meg, ezekbe a területi szinteknek nem volt beleszólásuk. Leegyszerűsítve a kérdést, a francia állam ekkor még nem volt hajlandó a régiók javára lemondani hatásköreinek egy kis részéről sem.

Az 1946 és 1982 közötti időszakban a II. világháború után kialakult modern francia területfejlesztés nagy hatást gyakorolt a francia regionális rendszer kialakítására. Ám ahhoz, hogy a régiók források feletti hatásköreit legitimálják, szükség volt arra, hogy felhatalmazást kapjanak az általuk szolgált regionális közösségektől. Ehhez a régióknak önálló választott képviselőtestülettel kellett rendelkezniük, ennek következtében 1982-re törvény szerinti valódi területi közösségekké váltak választott képviselőtestülettel és költségvetéssel (Gruber 1996). Bár igaz, hogy az 1986-os első regionális választásokig közigazgatási egységeként működtek, ám valódi területi közösséggé válásukat az 1982-es Deferre-féle decentralizációs törvényektől számíthatjuk (Lois-Deferre 1982–83) (Desjardins–De Lamarlière 2016). A régiók így teljes hatáskörű közjogi státussal és pénzügyi forrásokkal bíró területi egységekké, a francia közigazgatási rendszer valódi és megkerülhetetlen elemeivé váltak. Az 1982-es „Rocard” törvény (82–653 tv.) bevezette az állam és régió között kötendő tervszerződéseket, ettől az időszaktól kezdődően a francia régiók a területfejlesztés gyújtópontjában helyezkednek el, és fontos szerepük van a francia területfejlesztésben, a területi

egyenlőtlenségek mérséklésében (Merlin–Choay 2010, 2015). Franciaországot 1982-ben hivatalosan 26 régióra osztották, ebből 22 az európai országterületen található, a maradék 4 pedig tengerentúli régió volt (1.ábra). A Deferre-reformok következtében a régiók, azaz a regionális tanács hatáskörébe került a régió gazdasági, szociális, egészségügyi, kulturális és tudományos fejlesztésének és a területfejlesztési politikának az elősegítése, a regionális identitás megővése (Monod–De Castelbajac 2012). A francia régiók 1982-es decentralizációnak és a Deferre-reformoknak köszönhetően a területfejlesztés, a tervezés, a gazdaságfejlesztés felelősei lettek, hagyományos feladatuk, a decentralizáció, még inkább felerősítette ezt a szerepet. A régiók által ellátott feladatok száma és az általuk birtokolt hatáskörblokk az évtizedek során folyamatosan szélesedett. Jelenleg fontos szerepük van a területfejlesztés területén, mivel a tervszerűdések az állam és a régiók között kötődnek. A régiók egyrészt részt vesznek a nemzeti terv kidolgozásában, másrészt kidolgozzák saját tervüket is (a regionális gazdasági tervek elkészítése), de ehhez konzultálniuk kell más, a területükön működő közösségekkel. A regionális terv végrehajtásához tervszerződéseket köthetnek a többi területi közösséggel, közüzemekkel, magánvállalkozókkal. A régiók terve végeredményben területfejlesztési terv, amelynek fő elemeit alkotják a közlekedés, a lakásügy és a környezetvédelem kérdései. Saját területüket illetően felelősek az út- és vasúthálózat fenntartásáért, a közlekedésfejlesztésért, valamint az egyéb infrastruktúrális feladatokért, emellett környezetvédelmi és kulturális intézményfenntartó feladataik is vannak (Dupont 2004). A francia régiók nagyrészt átvették a megyei feladatokat, és a francia közigazgatás középszintű igazgatási egységei lettek. 1986. január 2-án adták ki a régiók szervezetéről szóló törvényt, mely a régiót mint területi közösséget határozza meg, illetve szervezetét és működését is ehhez a definícióhoz igazítja. A régiókra vonatkozó

külön törvényi szabályozásra azért is szükség volt, mivel a francia alkotmányban ekkor még nem volt a régiókra vonatkozó közvetlen, csak áttételes szabályozás (Girardon 2010).

1. ábra. Franciaország régiói 1982–2016 között

Forrás: saját szerkesztés www.legifrance.gouv.fr és www.cget.gouv.fr alapján

A régiók számában és elnevezésében 1982 és 2016 között nem történt változás, ám a reform igénye egyre erőteljesebben jelen volt a 2000-es évek elejétől. Ezen akarat első kézzelfogható bizonyítékai a 2002 és 2003 során lezajlott alkotmánymódosítások voltak. Ezek következtében 2003-ban módosult az alkotmány. Az első cikkbe bekerült, hogy az államszervezet decentralizált, a 72. cikket több ponton módosították: többek között a cikkbe bekerült a régió mint területi közösség (2003–2076 a. tv.), így a régióknak közvetlen alkotmányban rögzített biztosítékai lettek. 2008-ban N. Sarkozy elrendelte egy, a helyi közösségek reformját célzó bizottság felállítását (Tökés 2018b). E bizottság feladata az volt, hogy vizsgálja meg az ország területi közösségeinek működését és e működés hatékonyabbá tételének lehetőségeit, a közigazgatási rendszer reformját. (Ezzel a lépéssel kezdetét vette a Sarkozy-féle közigazgatási reform, melyben hozzákezdtek a francia területi közösségek közti viszonyrendszer átalakításához.) A bizottság 2009-re befejezte munkáját. Jelentésében újrafogalmazta a területi közösségek hatásköreit, és

kitért a régiók számának esetleges csökkentésére is. Tervezetükben az elmúlt 20 évben megfigyelt területi gazdasági, kulturális és térszerkezeti folyamatok figyelembevételével a 22 régiós francia regionális rendszer reformját javasolták és egy 16 régiós fölosztás mellett foglaltak állást. Több régiót szerettek volna összevonni, illetve néhány esetben területi átcsatolások történtek volna (Rapport CRCL „Balladur”). Megjegyzendő, hogy bizonyos – területi és adminisztratív – kérdésekben nem fogalmaztak elég egyértelműen, inkább a javaslatok szintjén maradtak és nem tettek pontos ajánlásokat a végrehajtásra sem. A jelentéssel kapcsolatban élénk vita indult, mely következtében E. Balladur reformtervezetet nyújtott be, melyben javaslatot tett a megyék és a régiók egyesítésére, határaik módosítására. A tervezet 20 javaslatot tartalmazott a régiók számának 22-ről 15-re való csökkentéséről. A reform azonban akkor belefulladt a regionális rendszer átalakításáról szóló politikai vitákba, a világgazdaság 2008-ban indult mélyrepülésének és a belpolitikai helyzetnek köszönhetően a francia vezetés akkor még nem szánta rá magát a francia közigazgatási és regionális rendszer radikális reformjára. Meg kell jegyeznünk, hogy a 22 régiós rendszerrel kapcsolatban is fogalmazódtak meg kritikák, ami a régiók lehatárolását és számát illeti. E viták az 1950-es évektől jelen voltak a rendszerrel kapcsolatban. Példaként említhetjük a történelmi Normandia két régióra osztását, vagy Pikárdia, Auvergne, Elzász és Lotaringia kérdését, és csak a már említett Provence-Côte d’Azur Régió és Korzika (vagy az Île-de-France Régió sajátos helyzete) esetében vezettek látványos eredményre. A választásokat a Sarkozy-kormányzat és a jobboldal 2012-ben elvesztette, a baloldal és az új elnök F. Hollande szintén kifejezte a regionális és államreform iránti elkötelezettségét. Ennek eredményeképpen folytatni kívánták a regionális és a közigazgatási rendszer reformját,

melyet a Sarkozy-adminisztráció is kiemelt feladatként kezel (Tőkés 2018b).

2014 elhozta a változás idejét, áprilisban M. Valls miniszterelnök bejelentette, hogy a III. Decentralizációs Reformcsomag keretein belül változtatni szeretnének a régiók számán, több régió fölosztásával az egyes régiók regionális tanácsainak javaslatait figyelembe véve. De szó sem volt arról, hogy az egyes régiókat alkotó megyék új regionális blokkokat alkothatnak, csak arról, hogy az egyes régiók a régióhatárok tiszteletben tartásával összeolvadnak. Az első időszakban kérdésként vetődött föl, hogy esetleg néhány megye régiót válthat, ám a későbbiekben ezt a lehetőséget elvetették. Ezen események következtében elindult a párbeszéd a regionális reformról. Júniusban F. Hollande ismertette elképzeléseit arról, hogy az európai országterületen a régiók számát 22-ről 14-re csökkentik. Az első tervezet a választott képviselők és a civil társadalom egy részétől is komoly kritikát kapott. A Szenátus a törvénytervezet első verzióját visszadobta, majd a második módosított változatot fogadta el, ahol a regionális fölosztásra utaló részt törölték. A Nemzetgyűlés végül módosította és újraszövegezte a 14 régiós tervezet első cikkelyét, majd vitára bocsátás után 2014. július 23-án első olvasatra az eredeti 14-es fölosztás helyett egy módosított 13 régiós fölosztást fogadott el. 2014. december 17-én a Nemzetgyűlés elfogadta a tervezet utolsó olvasatát és azt, hogy az új regionális rendszer 2016. január 1-jével lép életbe. 2015. január 16-án közzétették a 2015–29-es törvényt a régiók lehatárolásáról, a regionális és megyei választásokról, illetve a választási beosztásról. Majd 2015. augusztus 7-én életbe lépett a köztársaság új területi szervezetéről szóló törvény. A reform során több régiót összeolvasztottak és határoztak arról, hogy az összeolvadó régiók elevezései az egykori régiók neveinek összeolvasztásából születnek, oly módon, hogy a névben az egyesített régiók elnevezései abc sorrendben

követik egymást, kivéve Felső és Alsó Normandia esetében, melyek egyesülése után a létrejött régió a Normandia elnevezést kapja. Az új régiók ideiglenes székhelyeinek rögzítéséről a székhelyként kiválasztott települések helyi önkormányzatai és a kérdésben érdekelt régiók döntenek 2015. december 31-ig. Az új régiók végleges székhelyeinek meghatározását 2016. október 1-ig kellett az Államtanácsnak rendeletben meghatározni, kivéve Alsace, Champagne-Ardenne és Loirrairie Régió esetében, mely székhelye Strasbourg. Az Államtanács a régiók által kiválasztott regionális székhelyeket jóváhagyta. Az európai országterületen tehát 13 közigazgatási régiót hoztak létre, ebből 12 regionális közösség és Korzika különleges jogállású. Emellett 5 tengerentúli közigazgatási régiója is van az országnak, ezek közül 2 regionális közösség (Guadeloupe és Réunion) és 3 különleges jogállású sajátos berendezkedéssel (Guyane, Martinique és Mayotte). Utóbbi 2011-ben válik tengerentúli egymegyés régióvá, miután lemond *collectivité territoriale d'outre mer* státuszáról). Így 2016. január 1-től az addigi 27 régió (22 régió az európai országterületen, és 4 tengerentúli egymegyés régió) helyett Franciaországnak 18 régiója van (Tőkés 2016).

A reform során több régiót összevontak, de néhány régió területe változatlan maradt. Az elnevezéseket az Államtanács jóváhagyta, így 2016. október 1-től a számuk mellett a régiók hivatalos elnevezései is megváltoztak.

Három egykori kelet-franciaországi régió összevonásából született Alsace-Champagne-Ardenne-Loirrairie Régió, mely a névváltás után a Grand Est Régió elnevezést választotta. A délnyugat-atlanti partvidéken az Aquitániai-medence és a Francia-középhegység területén fekvő újabb három régió került összevonásra. Az új régió Aquitaine-Limousin-Poitou-Charentes Régió 2016. október 1-től Nouvelle-Aquitaine Régiónak nevezi magát. Kelet-Közép-Franciaország

két legnagyobb részét hegyvidéken, az Alpok és a Francia-középhegység területén fekvő régiója Auvergne-Rhône-Alpes Régió néven egyesült és a nevet hivatalosan is megtartotta. A másik két közép-keleti régió összevonásával jött létre Bourgogne-Franche-Comté Régió, amely szintén megtartotta a két összevont régió nevét. Az északnyugat-franciaországi Bretagne Régió változatlan maradt. Ez érthető, hiszen e régió egységes, folyamatos történelmi, kulturális hagyományokat ápol. A Centre Régió az egyik változatlan területű közép-franciaországi régió, a másik az ország szíve, a fővárosi régió az Île-de-France. A két dél-franciaországi régiót is egyesítették és létrejött Languedoc-Roussillon-Midi-Pyrénées Régió, mely Occitanie Régió néven folytatja működését, emellett használja a Pyrénées-Méditerranée nevet is. Két észak-franciaországi régió Nord-Pas-de-Calais-Picardie Régió néven egyesült, mely egyesülést évek óta szerették volna megtenni szerteágazó kapcsolataik okán, új névként a Hauts-de-France nevet választották, hozzákapcsolva Nord-Pas-de-Calais-Picardie nevet. A másik két észak-franciaországi régió, azaz a két Normandia is összevonásra került. Haute-Normandie és Basse-Normandie esetében is a szoros történelmi-társadalmi-gazdasági kapcsolatok indokolták az egyesítést, így hosszú idő után végre megvalósulhatott az egyesítés, az új régiót Normandie Régiónak keresztelték. A Loire-menti Pays de la Loire Régió változatlan formájában maradt, ahogy a dél-franciaországi Provence-Alpes-Côte d'Azur Régió, mely még az 1970-es években nyerte el jelenlegi formáját Korzika leválasztásával, mely jelenleg az európai országterületen az egyetlen különleges jogállású területi közösség (Tökés 2016).

1. táblázat. A franciaországi régiók a 2016-os reform előtt és után

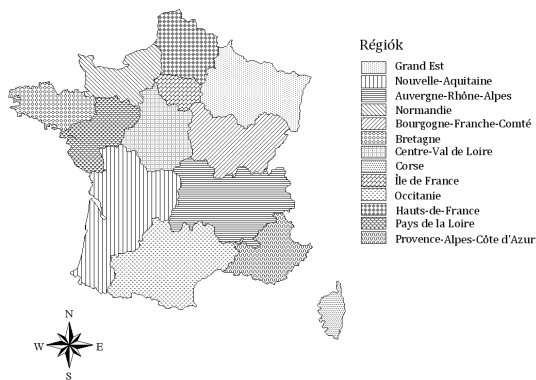
22 régiós fölosztás	13 régiós fölosztás	Régiószékhely
Alsace	Grand Est (Alsace-Champagne-Ardenne-Loirrairie)	Strasbourg
Champagne-Ardenne		
Loirrairie		
Aquitaine	Nouvelle-Aquitaine (Aquitaine-Limousin-Poitou-Charentes)	Bordeaux
Limousin		
Poitou-Charentes		
Auvergne	Auvergne-Rhône-Alpes	Lyon
Rhône-Alpes		
Bourgogne	Bourgogne-Franche-Comté	Dijon
Franche-Comté		
Languedoc-Roussillon	Occitanie (Languedoc-Roussillon-Midi-Pyrénées)	Toulouse
Midi-Pyrénées		
Nord-Pas-de-Calais	Hauts-de-France (Nord-Pas-de-Calais-Picardie)	Lille
Picardie		
Haute-Normandie	Normandie	Rouen
Basse-Normandie		
Île-de France	Île-de France	Paris
Centre-Val de Loire	Centre-Val de Loire	Orleans
Pays de la Loire	Pays de la Loire	Nantes
Bretagne	Bretagne	Rennes
Provence-Alpes-Côte d'Azur	Provence-Alpes-Côte d'Azur	Marseille
Corse	Corse	Ajaccio

Forrás: saját szerkesztés a 2015–29 tv. alapján

A reform megerősíti a régiót mint a területfejlesztés eszközt. A régió felelős a gazdaságfejlesztés, a szociális, egészségügyi, kulturális és tudományos fejlesztések előmozdításáért, a területfejlesztésért, a régióban biztosítani kell a regionális identitás megőrzését és a regionális nyelvek megőrzését, tiszteletben tartva a megyei és települési integritást, függetlenséget és hatásköröket (Code général des collectivités territoriales, article L1111-9. II). A regionális önkormányzat már meglévő megerősített feladatai (gazdaságfejlesztés, területfejlesztés, szakmai képzés, líceumok kezelése, közlekedés) és hatáskörei mellé új feladatköröket kapott, a gazdaságfejlesztésben, a vállalkozások támogatásában, a munkahelyteremtő beruházások irányításában, a munkaügyi köz-

szolgáltatások koordinációjában, különböző infrastrukturális, logisztikai és kommunális vonatkozású hatáskörökben (közúti szállítás, közútfenntartás, helyi vasúti szállítás, légitársaságok üzemeltetése, hulladékéelhelyezés és -feldolgozás tervezése). Ugyanakkor a régió csak a törvényben meghatározott hatásköreit gyakorolhatja, csak ott illetékes, ahol azt a törvény előírja. Ezzel a lépéssel egyértelműbbé és átláthatóbbá tették az egyes területi szintek közötti illetékességi területeket és hatásköröket.

2. ábra. Franciaország régiói 2016. január 1-től

Forrás: saját szerkesztés www.legifrance.gouv.fr és www.cget.gouv.fr alapján

A régiók számának csökkentésétől és általában a III. Decentralizációs Reformcsomagtól, valamint a hozzá kapcsolódó törvényektől Franciaországban azt várják, hogy hatékonyabb lesz a közigazgatás és a XXI. századi decentralizáció megerősíti a helyi közösségeket, a regionális önkormányzatokat, elősegítve azt, hogy a közigazgatás ugyanolyan hatékonyan működjön az egész ország területén. A másik jelentős elvárás, hogy a régiók hatékonyságának növelésével ezen új megerősített régiók könnyebben föl tudják majd venni a versenyt a globalizáció kihívásával, illetve hatékonyabban tudják csökkenteni a Franciaország területén meglévő területi egyenlőtlenségeket, így növelve Franciaország versenyképességét Európában és a világban. Ezzel a céllal – az életszínvonal növelésének garantálásával – visszatérnek a francia forradalom egyenlőségszméjéhez is. Hiszen minden francia állampolgárnak joga van arra, hogy ugyanazon a magas életszínvonalon tudjon élni függetlenül attól, hogy az ország mely területén él. Ehhez az szükséges, hogy a francia közigazgatás és területfejlesztés az egész ország területén ugyanolyan jól működjön.

IRODALOMJEGYZÉK

1. Agence Nationale de la Cohésion des Territoires (ANCT). [réf. du 03.04.2019]. Disponible sur: www.cget.gouv.fr
2. CLAUDIUS-PETIT, E. (1950): Pour un plan national d'aménagement du territoire. In: Alvergne, C. –Musso, P. (eds.): *Datar. Les grands textes de l'aménagement du territoire et de la décentralisation*. Paris, La Documentation Française, 130–134.
3. Code général des collectivités territoriales. Article L1111-9. II. [réf. du 03.04.2019] Disponible sur: <https://www.legifrance.gouv.fr/>
4. DAYRIES, J. J. – DAYRIES, M. (1982): *La régionalisation – Que sais-je?* Paris, PUF
5. Décret n° 2016-1262 du 28 septembre 2016 portant fixation du nom de la région Grand Est. [réf. du 03.04.2019] Disponible sur: www.legifrance.gouv.fr
6. Décret n° 2016-1263 du 28 septembre 2016 portant fixation du nom et du chef-lieu de la région Normandie. [réf. du 03.04.2019] Disponible sur: www.legifrance.gouv.fr
7. Décret n° 2016-1264 du 28 septembre 2016 portant fixation du nom et du chef-lieu de la région Occitanie. [réf. du 03.04.2019] Disponible sur: www.legifrance.gouv.fr
8. Décret n° 2016-1265 du 28 septembre 2016 portant fixation du nom et du chef-lieu de la région Hauts-de-France. [réf. du 03.04.2019] Disponible sur: www.legifrance.gouv.fr
9. Décret n° 2016-1266 du 28 septembre 2016 portant fixation du nom et du chef-lieu de la région Auvergne-Rhône-Alpes. [réf. du 03.04.2019] Disponible sur: www.legifrance.gouv.fr

10. Décret n° 2016-1267 du 28 septembre 2016 portant fixation du nom et du chef-lieu de la région Nouvelle-Aquitaine. [réf. du 03.04.2019] Disponible sur: www.legifrance.gouv.fr
11. Décret n° 2016-1268 du 28 septembre 2016 portant fixation du nom et du chef-lieu de la région Bourgogne-Franche-Comté. [réf. du 03.04.2019] Disponible sur: www.legifrance.gouv.fr
12. DESJARDINS, X. – DE LAMARLIÈRE, I. G. (eds., 2016): *L'aménagement du territoire en France*. Paris, La documentation Française
13. DUMONT, G.-F. (2004): *Les régions: Et la régionalisation en France*. Paris, Ellipses
14. FENYVES V. – TARNÓCZI T. – BÁCS Z. (2016): Az Észak-Alföldi régió élelmiszer jellegű vegyes bolti kiskereskedelmi tevékenységet végző vállalkozásainak elemzése. *Közép-Európai Közlemények*, 9. évf. 3. sz. 165–183.
15. GIRARDON, J. (2010): *Politiques d'aménagement du territoire*. Paris, Ellipses
16. GRAVIER, J.-F. (1964): *L'aménagement du territoire et l'avenir des régions françaises*. Paris, Flammarion
17. GRUBER, A. (1996): *La décentralisation et les institutions administratives*. Paris, Armand Colin
18. LACOUR, C. – DELAMARRE, A. (2010): *40 ans d'aménagement du territoire*. Paris, La documentation Française
19. LACOUR, C. – DELAMARRE, A. (2015): *50 ans d'aménagement du territoire*. Paris, La documentation Française
20. Leibniz-Institut für Agrarentwicklung in Transformationsökonomien (IAMO) (2010): *Challenges of education and innovation: Proceedings of the Fourth Green Week Scientific Conference*. Berlin, 13th and 14th of January 2010
21. LOI constitutionnelle n° 2003-276 du 28 mars 2003 relative à l'organisation décentralisée de la République. [réf. du 03.04.2019] Disponible sur: www.legifrance.gouv.fr
22. LOI n° 2014-58 du 27 janvier 2014 de modernisation de l'action publique territoriale et d'affirmation des métropoles (1). [réf. du 03.04.2019] Disponible sur: www.legifrance.gouv.fr
23. LOI n° 2015-991 du 7 août 2015 portant nouvelle organisation territoriale de la République (1). [réf. du 03.04.2019] Disponible sur: www.legifrance.gouv.fr
24. Loi n° 82-213 du 2 mars 1982 relative aux droits et libertés des communes, des départements et des régions. [réf. du 03.04.2019] Disponible sur: www.legifrance.gouv.fr
25. Loi n° 82-653 du 29 juillet 1982 portant réforme de la planification. [réf. du 03.04.2019] Disponible sur: www.legifrance.gouv.fr
26. Loi n° 83-663 du 22 juillet 1983 complétant la loi n° 83-8 du 7 janvier 1983 relative à la répartition de compétences entre les communes, les départements, les régions et l'Etat (1). [réf. du 03.04.2019] Disponible sur: www.legifrance.gouv.fr
27. Loi n° 83-8 du 7 janvier 1983 relative à la répartition de compétences entre les communes, les départements, les régions et l'Etat «loi Defferre». [réf. du 03.04.2019] Disponible sur: www.legifrance.gouv.fr
28. Loi n° 2015-29 du 16 janvier 2015 relative à la délimitation des régions, aux élections régionales et départementales et modifiant le calendrier électoral. [réf. du 03.04.2019] Disponible sur: www.legifrance.gouv.fr
29. MÁTÉ D. – FENYVES V. (2016): A foglalkoztatás regionális kérdései a tudás-intenzív üzleti szolgáltatásokat nyújtó ágazatokban a Kárpát-medencei országok összevetésében. *Taylor*, 8. évf. 5. sz. 5–13.
30. MERLIN, P. – CHOAY, F. (2010): *Dictionnaire de l'urbanisme et de l'aménagement*. Paris, La documentation Française
31. MERLIN, P. – CHOAY, F. (2015): *Dictionnaire de l'urbanisme et de l'aménagement*. Paris, La documentation Française
32. MONOD, J. – DE CASTELBAJAC, P. (2012): *L'aménagement du territoire*. Paris, PUF
33. Rapport du Comité pour la Réforme des Collectivités Locales au Président de la République en date du 5 mars 2009 – journal officiel de la république française – 6. mars 2009. [réf. du 03.04.2019] Disponible sur: <https://www.legifrance.gouv.fr>
34. TARNÓCZI T. – BÁCS Z. – BÖCSKEI E. – FENYVES V. (2017): Mérlegen (kívül) a tudásalapú gazdaság – Az intellektuális tőke mérésének relevanciája. In: Zéman Z. (szerk.): *Évtizedek a számvitelben: Controller Info Tanulmánykötet*. Copy & Consulting Kft., Budapest, 303–320.
35. THOUMÉLOU M. (2016): *Collectivités territoriales – Quel avenir?* Paris, La documentation Française
36. TÖKÉS T. (2016): A CGET és a regionális reform Franciaországban. In Pajtókné Tari I. – Tóth A. (szerk.): *Magyar Földrajzi Napok 2016: Konferenciakötet: VIII. Magyar Földrajzi Konferencia*. Magyar Földrajzi Társaság – Agraria Geográfia Alapítvány – Eszterházy Károly Egyetem, Eger, 621–630.
37. TÖKÉS T. (2018): A régió jelentőségének változása Franciaország és Magyarország történelmében a kezdetektől a 20. század közepéig. *Történeti Földrajzi Közlemények*, 6. évf. 3–4. sz. 83–95.
38. TÖKÉS T. (2018): Lokális geopolitika, regionális reform és területfejlesztés. In Reményi Péter – Vers Ramóna (szerk.): *Az iszlám és Közép-Európa. Geopolitika és migráció. X. Magyar Politikai Földrajzi Konferencia*. Magyar Földrajzi Társaság, Pécsi Tudományegyetem Természettudományi Kar Földrajzi és Földtudományi Intézete, Pécs, 139–146.